

Innst. 394 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:92 S (2015–2016)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torgeir Micaelsen, Ingvild Kjerkol, Ruth Grung, Freddy de Ruiten, Tove Karoline Knutsen og Christian Tynning Bjørnø om gradvis innføring av én times fysisk aktivitet i skolen

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om gradvis innføring av mer fysisk aktivitet, med mål om én times daglig fysisk aktivitet for alle elever, i alle deler av opplæringen.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Christian Tynning Bjørnø, lederen Trond Giske, Martin Henriksen, Tone Merete Sønsterud og Marianne Aasen, fra Høyre, Henrik Asheim, Norunn Tveiten Benestad, Kent Gudmundsen og Kristin Vinje, fra Fremskrittspartiet, Lill Harriet Sandaune og Bente Thorsen, fra Kristelig Folkeparti, Anders Tyvand, fra Senterpartiet, Anne Tinglestad Wøien, fra Venstre, Iselin Nybø, og fra Sosialistisk Venstreparti, Audun Lysbakken, viser til representantforslaget.

Komiteen viser til at spørsmålet om fysisk aktivitet i skolen, og timetallsbruk knyttet til dette, har vært reist i Stortinget en rekke ganger de siste årene. Forslaget ble sist reist i Dokument 8:59 S (2013–2014) Representantforslag om innføring av én times fysisk aktivitet kvar dag i skulen. I stortingsperioden 2009–2013 ble tilsvarende forslag reist fire ganger i ulike varianter, med og uten en økning av rammetimetallet, i behandlingen av Meld. St. 20 (2012–2013) På rett vei – kvalitet og mangfold i fellesskolen, Meld. St. 26 (2011–2012) Den norske idrettsmodellen, Dokument 8:23 S (2012–2013) om tiltak for økt fysisk aktivitet og bedre folkehelse, og Dokument 8:118 S (2011–2012) om mer fysisk aktivitet i grunnskolen. Komiteen viser også til rapporten fra en arbeidsgruppe ledet av Marit Breivik, lagt fram i august 2009, om hvordan den fysiske aktiviteten i skolen kan utvikles, med særlig vekt på at fysisk aktivitet må være en del av en utvidet skoledag, og at den må ledes av kvalifisert personale.

Komiteen peker på at 16 pst. av alle norske tredjeklassinger ifølge Folkehelseinstituttet er overvektige, og at overvekt og fedme blant barn og unge er en alvorlig utfordring for folkehelsen. Fysisk aktivitet bidrar til å fremme god helse og redusere risikoen for helseplager både i oppveksten og som voksen, og komiteen mener at skolen er en viktig arena for tiltak for økt fysisk aktivitet blant barn i skolealder.

Komiteen merker seg at dagens omfang av obligatorisk tid til kroppøving og fysisk aktivitet i snitt er 2 timer per trinn per uke i grunnskolen, og at elever i 5.–7. klasse har to timer ekstra til fysisk aktivitet utover kroppøvingesfaget, samt at den siste utvidelsen ble gjennomført i 2009 gjennom en utvidelse av timetallet.

Komiteen viser til at statsråden i sitt svarbrev 26. mai 2016 peker på at det, som en oppfølging av Meld. St. 19 (2014–2015) Folkehelsemeldingen.

Mestring og muligheter, er i ferd med å igangsettes et forsøk over tre år på et utvalg av ungdomsskoler for å studere virkningene av mer fysisk aktivitet og/eller kroppsøving på bl.a. læring og helse, og at dette forsøket skal avsluttes i 2018 med en delrapport sommeren 2017. Komiteen merker seg at forsøket base- res på en forskningskartlegging som Norges idretts- høyskole leverer sommeren 2016. Komiteen imøteser resultatene av forsøket.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at sammenhengen mellom fysisk aktivitet og helse er godt dokumentert. Flertallet viser til at fysisk aktivitet kan brukes i forebygging og behandling av om lag 30 ulike diagnoser og lidelser. Det er gjort en rekke utregninger på samfunns- gevinsten ved økt fysisk aktivitet. Velferdsgevinsten kommer i form av flere leveår og økt livskvalitet. Helsedirektoratet anbefaler at barn bør være fysisk aktive i lek eller annen aktivitet minst 60 minutter hver dag. Direktoratet slår fast at lek og fysisk aktivitet utover 60 minutter hver dag gir mer robuste og friskere barn. Med unntak av de helt yngste barna er det fysiske aktivitetsnivået i Norge i dag lavt. Flertallet viser til at aktivitetsnivået reduseres allerede ved 6–9-årsalderen.

Komiteen mener at skolen er en sentral arena i arbeidet med å utvikle holdninger og gode aktivitetsvaner, og til å jevne ut sosiale forskjeller i levevaner og helse. Fysisk aktivitet i barndommen legger grunnlag for mestring, trivsel og helse senere i livet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Nasjonalforeningen for folkehelsen, Kreftforeningen, Norsk Fysioterapeutforbund, Legeforeningen og Norges Idrettsforbund har stått sammen om kravet om å tydeliggjøre skolens folkehelseansvar. Disse organisasjonene mener det må settes et klart og forpliktende mål om én times fysisk aktivitet om dagen for alle skoleelever på alle trinn.

Komiteen mener det må legges til rette for fysisk aktivitet i skolen på en slik måte at det ikke går ut over innsats i andre fag. Komiteen peker på at tilrettelegging for daglig fysisk aktivitet kan gjøres på flere måter, og at det finnes ulike modeller for organisering. Komiteen merker seg at flere skoler i Norge har vist at det er fullt mulig å få til fysisk aktivitet hver dag uten at det må bety store økninger i kostnader. De har for eksempel fått på plass mer aktivitet gjennom god praktisk organisering av ute-

skole i ulike fag, en lengre pause med aktivitet midt på dagen og samarbeid med lokale idrettslag. Komiteen viser videre til Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet, som har kunnskap og gir veiledning om hvordan daglig fysisk aktivitet kan være en naturlig integrert del av skolehverdagen. Komiteen merker seg for øvrig Folkehelseinstituttets barnehelserapport fra 2016, der de skriver:

«Fysisk aktivitet i skoletiden kan bidra til å øke det fysiske aktivitetsnivået og kanskje også påvirke skoleprestasjonene i positiv retning.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om gradvis innføring av mer fysisk aktivitet, med mål om én times daglig fysisk aktivitet for alle elever, i alle deler av opplæringen.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til sine merknader i Innst. 217 S (2013–2014) om Dokument 8:59 S (2013–2014):

«Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til svarbrev 29. april 2014 fra Kunnskapsdepartementet der statsråden viser til at valgfaget «Fysisk aktivitet og helse» er det mest populære av samtlige valgfag på ungdomsskolen. Disse medlemmer merker seg videre at Kunnskapsdepartementet samarbeider med Helse- og omsorgsdepartementet om hvordan man best mulig kan legge til rette for at skolene sikrer elevene daglig fysisk aktivitet. Disse medlemmer ber regjeringen følge opp dette på en god måte.»

Disse medlemmer er godt kjent med den positive betydningen både et sunt kosthold, som også innebærer inntak av frukt, og fysisk aktivitet har for barn og unge. Disse medlemmer ser det som positivt at skolen legger til rette for et sunt kosthold, men vil fremheve foreldrenes ansvar for at deres barn har et sunt og variert kosthold.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at det i Høyre–Fremskrittspartiet-regjeringens politiske plattform står at den vil «legge til rette for at skolene sikrer daglig fysisk aktivitet for elevene».

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til at det finnes flere gode eksempler på at det er mulig å legge til rette for økt fysisk aktivitet i skolen uten å øke timetallet, og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre en ordning som sikrer elever på 1.–10. trinn

minst én times fysisk aktivitet hver dag, innenfor rammene av dagens timetall.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om gradvis innføring av mer fysisk aktivitet, med mål om én times daglig fysisk aktivitet for alle elever, i alle deler av opplæringen.

Forslag fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre en ordning som sikrer elever på 1.–10. trinn

minst én times fysisk aktivitet hver dag, innenfor rammene av dagens timetall.

Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:92 S (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torgeir Micaelsen, Ingvild Kjerkol, Ruth Grung, Freddy de Ruiten, Tove Karoline Knutsen og Christian Tynning Bjørnø om gradvis innføring av én times fysisk aktivitet i skolen – vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 7. juni 2016

Trond Giske

leder

Iselin Nybø

ordfører

